

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

1. มะเขือเทศ

ทุกระยะการเจริญเติบโต

โรคเหี่ยวเหี่ยว (เชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum*)

อาการเริ่มแรกใบล่างจะเหี่ยวและร่วง ใบแก่ที่อยู่ด้านล่างมีอาการเหลือง และใบที่เหี่ยวจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในระยะแรกจะแสดงอาการเหี่ยวเฉพาะเวลากลางวันที่อากาศร้อนจัด ต่อมาอาการเหี่ยวจะนานขึ้นจนกระทั่งเหี่ยวถาวรทั้งวัน อาการจะลามขึ้นไปยังส่วนยอด ขอบใบม้วนลงด้านล่าง เมื่อถอนต้นขึ้นมาพบว่ารากเกิดการเน่า และถ้าตัดลำต้นตามขวางแช่น้ำสะอาด ภายใน 5 - 10 นาที จะมีเมือกสีขาวขุ่น (bacterial ooze) ไหลออกมาตามรอยตัดเป็นสายละลายปนกับน้ำ หากอาการรุนแรงจะพบว่าภายในลำต้นกลวง เนื่องจากเนื้อเยื่อถูกเชื้อสาเหตุโรคทำลาย และมะเขือเทศจะตายในที่สุด

การป้องกัน

1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้นมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี
2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก
3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช
4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค
5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค
6. ปรับระบบการให้น้ำ ควบคุมความชื้นในดินไม่ให้มากเกินไป เพื่อลดการเกิดโรค
7. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก
8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค
9. ใช้ชีวภัณฑ์แบคทีเรีย *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ BS-DOA24 ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

2. มันฝรั่ง

ทุกระยะการเจริญเติบโต

• โรคใบไหม้ (เชื้อรา *Phytophthora infestans*)

มักพบอาการของโรคที่ใบล่างก่อน โดยด้านบนใบพบจุดแผลฉ่ำน้ำสีเขียวหม่นคล้ายถูกน้ำร้อนลวก ต่อมาแผลจะขยายใหญ่ ตรงกลางแผลมีลักษณะแห้งเป็นสีน้ำตาล ขอบแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำสีดำ เมื่อพลิกดูด้านใต้ใบ บริเวณตรงกันที่ขอบแผลจะมองเห็นเป็นละอองน้ำเล็ก ๆ สีขาวใสติดอยู่ แผลจะลุกลามออกไป ทำให้ใบไหม้แห้งเป็นสีน้ำตาลในที่สุด หากสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ อากาศเย็นและมีความชื้นสูง หรือในสภาพที่มีหมอกลงจัด โรคจะลุกลามอย่างรวดเร็วไปยังต้นอื่น ๆ ทำให้มองเห็นใบไหม้แห้งกระจายเป็นหย่อม ๆ ในแปลง อาจพบอาการโรคที่ส่วนของลำต้นและกิ่งก้าน แผลมีสีน้ำตาลหรือสีดำ เมื่ออาการรุนแรงลำต้นและกิ่งก้านจะหักพับ และแห้งตายอย่างรวดเร็ว หากโรคเข้าทำลายที่หัว จะทำให้หัวเน่า

การป้องกัน

1. หลีกเลี่ยงการปลูกมันฝรั่งในพื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน
2. ไถพรวนดินตากแดด 1 - 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเชื้อโรคในดิน
3. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
4. ปรับระยะปลูกไม่ให้แน่นเกินไป เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรค
5. ไม่ให้น้ำมากเกินไป ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น
6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการโรค ควรถอนและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + ฟามอกซาโดน 30% + 22.5% WG อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + แมนโคแซบ 8% + 64% WP อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม + แมนโคแซบ 4% + 64% WG อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิเนบ + ไอโพรวาลิคาร์บ 61.3% + 5.5% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิเนบ + ฟลูโอพีโคลด์ 66.7% + 6% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก 5 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค
7. ต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค
8. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืช รวมทั้งหัวมันฝรั่งที่ตกค้างในแปลง นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เนื่องจากเป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

๓. กระเจี๊ยบเขียว

ทุกระยะการเก็บเกี่ยว

- เพลี้ยอ่อน

ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบและยอด การทำลายของเพลี้ยอ่อนในกระเจี๊ยบเขียวจะทำให้ใบบิดเป็นคลื่น ทำให้ต้นกระเจี๊ยบเขียวชะงักการเจริญเติบโต ไม่ออกดอก และยังเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสทำให้เกิดโรคใบด่างในกระเจี๊ยบเขียว มักระบาดในช่วงอากาศแห้งแล้ง

การป้องกัน

ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น ฟิโพรนิล ๕% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตรหรือ อิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยอ่อน

4. กะเพรา โหระพา แมงลัก

ระยะเก็บเกี่ยว

- แมลงห้ำหยาสาสูบ

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ มักพบบริเวณหลังใบ ส่วนกลางของลำต้น นอกจากนี้ยังเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส

การป้องกัน

ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น สไปโรเตตระแมท ๑๕% OD อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟลอนิคามิด ๕๐% WG อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพล ๑๐% OD อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ซัลฟอกซาฟลอร์ ๕๐% WG อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สไปโรเมซีเฟน ๒๔% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไพมีโทรีซิน ๕๐% WG อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อพบการระบาด

๕. หอมหัวใหญ่, หอมแดง, หอมแบ่ง, กระเทียม

ระยะการเจริญเติบโตทางลำต้น – พัฒนาหัว

- โรคใบจุดสีม่วง (เชื้อรา *Alternaria porri*)

อาการเริ่มแรก พบจุดน้ำขนาดเล็ก รูปร่างกลมหรือรีบนใบ ซึ่งเมื่อแผลแห้งจะเปลี่ยนเป็นจุดแผลสีขาว ต่อมาแผลขยายออกตามความยาวของใบ มีลักษณะเป็นรูปไข่ เนื้อเยื่อยุบตัว แผลสีม่วงเข้มหรือน้ำตาลอมม่วง ตรงกลางซีดจางกว่าเล็กน้อย มีแถบสีขาว หรือสีเหลืองล้อมรอบแผล ถ้าอากาศชื้นจะพบผงสปอร์สีดำของเชื้อราสาเหตุโรคบนแผล เมื่อมีหลายแผลขยายต่อกันจะทำให้ใบแห้ง ต้นโทรม ผลผลิตลดลง หากโรครุนแรงใบจะแห้งตายหมด ไม่ได้ผลผลิต หากเชื้อราเข้าทำลายที่ส่วนหัว จะทำให้หัวเน่าเก็บไว้ได้นาน

การป้องกัน

1. ก่อนปลูกควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกหอม โดยการใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์

2. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 30 - 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที

3. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสตโรบิน 25% SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โปรไซมิโดน 50% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีสตโรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 - 7 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค

4. เก็บซากพืชที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้แหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

5. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับ

6. มะนาว มะกรูด ส้มโอ และส้มเขียวหวาน

ระยะออกดอก - ติดผล

- เพลี้ยไฟพริก

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยใช้ปากแทงและดูดกินน้ำเลี้ยงส่วนอ่อนต่าง ๆ ของส้มโอ การทำลายบนยอดหรือใบอ่อน จะทำให้ใบแคบเล็กกร้าน และบิดงอ การทำลายบนผลจะเริ่มเข้าทำลายตั้งแต่ติดผล ภายหลังกลีบดอกร่วงหมด เกิดเป็นรอยแผลบนผิวของส้มโอเป็นทางสีเทาเงิน ผลแคะแกร็น บิดเบี้ยว

การป้องกัน

1. ควบคุมการแตกยอด ออกดอก ติดผล ให้อยู่ในระยะเดียวกันในแต่ละรุ่น เพื่อความสะดวกในการป้องกันกำจัด และช่วยลดจำนวนครั้งของการพ่นสารเคมี

2. ผลอ่อนที่ถูกเพลี้ยไฟพริกทำลายรุนแรง ควรเก็บทิ้งทำลาย และการเด็ดผลที่จะช่วยให้ฟื้นตัวเร็ว

3. สำรวจเพลี้ยไฟพริกในช่วงแตกใบอ่อนและผลอ่อน ถ้าพบการทำลายมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สำรวจ หรือ 10 เปอร์เซ็นต์ ของผลที่สำรวจ ทำการพ่นสารฆ่าแมลง เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารแบบหมุนเวียนตามกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยใช้อุปกรณ์พ่นหมุนเวียนทุก 14 วัน เมื่อพบการระบาด เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง